

32004L0067

L 127/92

DZIENNIK URZĘDOWY UNII EUROPEJSKIEJ

29.4.2004

DYREKTYWA RADY 2004/67/WE
z dnia 26 kwietnia 2004 r.
dotycząca środków zapewniających bezpieczeństwo dostaw gazu ziemnego
(Tekst mający znaczenie dla EOG)

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską,
w szczególności jego art. 100,

uwzględniając wniosek Komisji ⁽¹⁾,

uwzględniając opinię Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽²⁾

po konsultacji z Komitetem Regionów,

uwzględniając opinię Parlamentu Europejskiego ⁽³⁾

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Gaz ziemny (dalej zwany „gazem”) ma coraz większe znaczenie w zaopatrzeniu energetycznym Wspólnoty i, jak wskazuje Zielona Księga „Ku europejskiej strategii bezpieczeństwa energetycznego”, Unia Europejska prawdopodobnie na dłuższą metę stanie się coraz bardziej zależna od przywozu gazu pochodzącego ze źródeł spoza Unii Europejskiej.
- (2) Zgodnie z dyrektywą 98/30/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 czerwca 1998 r. dotyczącą wspólnych zasad w odniesieniu do rynku wewnętrznego gazu ziemnego ⁽⁴⁾ oraz z dyrektywą 2003/55/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 czerwca 2003 r. dotyczącą wspólnych zasad rynku wewnętrznego gazu ziemnego i uchylająca dyrektywę 98/30/WE ⁽⁵⁾, wspólnotowy rynek gazu jest w trakcie liberalizacji. Wskutek tego każde utrudnienie dotyczące bezpieczeństwa dostaw, skutkujące zmniejszeniem dostaw gazu, może spowodować poważne zakłócenia w działalności gospodarczej Wspólnoty. Z tego powodu rośnie potrzeba zapewnienia bezpieczeństwa dostaw gazu.
- (3) Wprowadzenie wewnętrznego rynku gazu wymaga minimalnego wspólnego podejścia w zakresie bezpieczeństwa dostaw, w szczególności poprzez stosowanie przejrzystych i niedyskryminacyjnych polityk w zakresie bezpieczeństwa dostaw, będących w zgodzie z wymaganiami takiego rynku, tak aby uniknąć zakłóceń na rynku. Dlatego dokładne określenie ról i odpowiedzialności wszystkich podmiotów działających na rynku jest istotne dla zapewnienia bezpieczeństwa dostaw gazu i prawidłowego funkcjonowania rynku wewnętrznego.

- (4) Zobowiązania narzucone przedsiębiorstwom w zakresie bezpieczeństwa dostaw nie powinny stanowić przeszkody dla prawidłowego funkcjonowania rynku wewnętrznego ani też nie spowodują nieuzasadnionego i nieproporcjonalnego obciążenia podmiotów działających na rynku, łącznie z podmiotami wchodzącymi na rynek i nowymi podmiotami działającymi na rynku.
- (5) Mając na uwadze wzrost na rynku gazu ziemnego we Wspólnocie, ważne jest, aby bezpieczeństwo dostaw gazu było podtrzymane, w szczególności w odniesieniu do gospodarstw domowych.
- (6) Przemysł i, w odpowiednim przypadku, Państwa Członkowskie, dysponują dużym wyborem instrumentów, by zastosować się do zobowiązań w zakresie bezpieczeństwa dostaw. Umowy dwustronne między Państwami Członkowskimi mogłyby stanowić jeden ze środków do osiągnięcia minimalnych norm bezpieczeństwa dostaw, należyście uwzględniając Traktat i prawo wtórne, w szczególności art. 3 ust. 2 dyrektywy 2003/55/WE.
- (7) Minimalne indykatywne cele składowania gazu mogłyby być wyznaczane bądź na poziomie krajowym bądź przez przemysł. Jest oczywiste, że nie będzie to tworzyło dodatkowych zobowiązań w zakresie inwestycji.
- (8) Zważywszy, że znaczenie bezpieczeństwa dostaw gazu, zwłaszcza na podstawie kontraktów długoterminowych, Komisja powinna monitorować rozwój rynku gazu w oparciu o sprawozdania z Państw Członkowskich.
- (9) Aby odpowiedzieć na wzrastający popyt gazu oraz zróżnicować dostawy gazu jako warunek konkurencji na wewnętrznym rynku gazu, Wspólnota powinna zmobilizować znaczne dodatkowe ilości gazu w nadchodzących dziesięcioleciach, z których większość powinna pochodzić z oddalonych źródeł i być transportowana na długie odległości.
- (10) Wspólnota wraz z państwami będącymi dostawcami gazu i z państwami tranzytowymi jest żywotnie zainteresowana zapewnieniem ciągłości inwestycji w struktury dostaw gazu.
- (11) Kontrakty długoterminowe odegrały i nadal będą odgrywać dla Europy istotną rolę w bezpieczeństwie dostaw gazu. Aktualny poziom kontraktów długoterminowych jest odpowiedni do poziomu potrzeb Wspólnoty, i ocenia się, że kontrakty te nadal miały znaczny udział w ogólnych dostawach gazu, o ile przedsiębiorstwa będą je nadal włączać w ogólny portfel kontraktów na dostawy.

⁽¹⁾ Dz.U. C 331 E z 31.12.2002, str. 262.

⁽²⁾ Dz.U. C 133 z 6.6.2003, str. 16.

⁽³⁾ Opinia dotychczas nieopublikowana w Dzienniku Urzędowym.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 204 z 21.7.1998, str. 1.

⁽⁵⁾ Dz.U. L 176 z 15.7.2003, str. 57.

- (12) Znaczący postęp został dokonany w zakresie rozwoju płynnych rynków gazu ziemnego oraz poprzez realizację programów uwolnienia gazu ziemnego na poziomie krajowym. Przewiduje się utrzymanie tego trendu w przyszłości.
- (13) Konieczne jest zdobycie się na prawdziwą solidarność między Państwami Członkowskimi w nadzwyczajnych sytuacjach związanych z dostawami, zwłaszcza że Państwa Członkowskie stają się coraz bardziej niezależne w sprawach dotyczących bezpieczeństwa dostaw.
- (14) Niniejsza dyrektywa nie narusza suwerennych praw Państw Członkowskich dotyczących ich własnych zasobów naturalnych.
- (15) Należy utworzyć Grupę Koordynacyjną ds. Gazu, która powinna ułatwić koordynację środków w zakresie bezpieczeństwa dostaw na poziomie wspólnotowym w razie poważnego zaburzenia dostaw, i która mogłaby także pomóc Państwom Członkowskim w koordynacji środków podjętych na poziomie krajowym. Poza tym grupa ta mogłaby regularnie wymieniać informacje dotyczące bezpieczeństwa dostaw gazu ziemnego oraz brać pod uwagę istotne aspekty w kontekście poważnego zaburzenia dostaw gazu.
- (16) Państwa Członkowskie powinny przyjąć i opublikować nadzwyczajne przepisy krajowe.
- (17) Niniejsza dyrektywa powinna określić zasady mające zastosowanie w razie poważnego zaburzenia dostaw gazu. Przewidywalna długość okresu takiego zaburzenia dostaw powinna odpowiadać znacznemu okresowi co najmniej ośmiu tygodni.
- (18) W odniesieniu do zarządzania w sytuacji poważnego zaburzenia dostaw, niniejsza dyrektywa powinna określić mechanizm polegający na podejściu w trzech fazach. Pierwsza faza obejmowałaby reakcje przemysłu na zaburzenia dostaw; jeśli okazałyby się one niewystarczające, Państwa Członkowskie powinny podjąć środki zmierzające do złagodzenia tych zaburzeń dostaw. Stosowne środki na poziomie wspólnotowym powinny być podjęte dopiero w razie niepowodzenia środków podjętych podczas pierwszej i drugiej fazy.
- (19) Zważywszy, że cel niniejszej dyrektywy, którym jest zapewnienie adekwatnego poziomu bezpieczeństwa dostaw gazu, zwłaszcza w razie poważnego zaburzenia dostaw, przyczyniając się przy tym do prawidłowego funkcjonowania wewnętrznego rynku gazu, nie we wszystkich okolicznościach może być wystarczająco osiągnięty przez Państwa Członkowskie, w szczególności z powodu powiększającej się współzależności Państw Członkowskich w zakresie bezpieczeństwa dostaw gazu, i może zatem, z racji rozmiaru skutków działania, być lepiej realizowany na poziomie wspólnotowym, Wspólnota może przyjąć środki zgodnie z zasadą pomocniczości wyrażoną w art. 5 Traktatu. Zgodnie z zasadą proporcjonalności, wyrażoną

we wspomnianym art. 5, niniejsza dyrektywa nie wykracza poza to co jest konieczne do osiągnięcia tego celu,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

Artykuł 1

Cel

Niniejsza Dyrektywa ustala środki mające na celu zapewnienie adekwatnego poziomu bezpieczeństwa dostaw gazu. Środki te przyczynią się także do prawidłowego funkcjonowania wewnętrznego rynku gazu. Ustala wspólne ramy, w których Państwa Członkowskie winny zdefiniować ogólne, przejrzyste i niedyskryminacyjne polityki bezpieczeństwa dostaw zgodne z wymaganiami opartego na zasadach konkurencji wewnętrznego europejskiego rynku gazu; sprecyzować zasadnicze role i zakresy odpowiedzialności różnych podmiotów rynkowych oraz wprowadzić szczegółowe niedyskryminacyjne procedury zapewnienia bezpieczeństwa dostaw gazu.

Artykuł 2

Definicje

Do celów niniejszej dyrektywy:

- 1) „długoterminowy kontrakt na dostawy gazu” oznacza kontrakt na dostawy gazu zawarty na okres dłuższy niż dziesięć lat;
- 2) „poważne zaburzenie dostaw” oznacza sytuację, w której Wspólnota narażona byłaby na ryzyko utraty ponad 20 % swoich dostaw z państw trzecich, a której to sytuacji, jako mającej miejsce na poziomie Wspólnoty, nie można byłoby adekwatnie zaradzić środkami krajowymi.

Artykuł 3

Polityka zabezpieczenia dostaw gazu

1. Państwa Członkowskie w procesie ustanawiania swojej własnej ogólnej polityki w odniesieniu do zapewnienia adekwatnych poziomów bezpieczeństwa dostaw gazu określają role i zakres odpowiedzialności poszczególnych podmiotów działających na rynku w realizacji tej polityki oraz precyzują adekwatne minimalne standardy bezpieczeństwa dostaw, które podmioty działające na rynku gazu danego Państwa Członkowskiego muszą zachowywać. Standardy te wprowadzone są w sposób niedyskryminujący i przejrzysty oraz są publikowane.

2. Państwa Członkowskie przyjmują stosowne przepisy zmierzające do zagwarantowania, że środki, do których odnosi się niniejsza Dyrektywa, nie spowodują nieuzasadnionego i nieproporcjonalnego obciążenia podmiotów działających na rynku gazu oraz są zgodne z zasadami funkcjonowania opartego na konkurencji europejskiego rynku gazu.

3. Nie wyczerpująca lista instrumentów służących zapewnieniu bezpieczeństwa dostaw gazu znajduje się w Załączniku.

Artykuł 4

Bezpieczeństwo dostaw dla poszczególnych rodzajów odbiorców

1. Państwa Członkowskie zapewnią, że dostawy dla odbiorców będących gospodarstwami domowymi na ich właściwych terytoriach są chronione w odpowiednim zakresie przynajmniej w przypadkach:

- a) częściowego zaburzenia krajowych dostaw gazu ziemnego, przez okres który zostanie określony przez Państwa Członkowskie, biorąc pod uwagę sytuację wewnętrzną kraju;
- b) ekstremalnie niskich temperatur w trakcie określonego dla kraju okresu szczytowego popytu;
- c) okresów nadzwyczajnie wysokiego zapotrzebowania na gaz podczas najzimniejszych okresów zimowych pojawiających się statystycznie co dwadzieścia lat.

Niniejsza Dyrektywa określa te kryteria jako standardy bezpieczeństwa dostaw.

2. Państwa Członkowskie mogą rozszerzyć zakres stosowania ust. 1, zwłaszcza o przedsiębiorstwa małej i średniej wielkości oraz o innych odbiorców, którzy nie są w stanie zastąpić poboru gazu innymi źródłami energii, włączając w to środki zapewniające bezpieczeństwo krajowych systemów energii elektrycznej, jeżeli są one uzależnione od dostaw gazu.

3. Nie wyczerpująca lista znajdująca się w Załączniku podaje przykłady instrumentów, które mogą być zastosowane w celu osiągnięcia standardów bezpieczeństwa dostaw.

4. Państwa Członkowskie, mając na względzie warunki geologiczne swoich terytoriów oraz swe możliwości ekonomiczne i techniczne, mogą także przedsięwziąć środki niezbędne dla zapewnienia, iż urządzenia do składowania gazu zlokalizowane na ich terytoriach przyczyniają się w odpowiednim stopniu do osiągnięcia standardów bezpieczeństwa dostaw.

5. Jeżeli dostępny jest odpowiedni poziom połączeń wzajemnych, Państwa Członkowskie mogą przedsięwziąć odpowiednie środki we współpracy z innym Państwem Członkowskim, w tym podpisując szczegółowe umowy dwustronne, dla osiągnięcia standardów bezpieczeństwa dostaw przy używaniu urządzeń do składowania gazu zlokalizowanych w tymże innym Państwie Członkowskim. Środki te, zwłaszcza umowy dwustronne, nie mogą utrudniać prawidłowego funkcjonowania wewnętrznego rynku gazu.

6. Państwa Członkowskie mogą wyznaczyć lub zażądać od przedmiotowej branży wyznaczenia minimalnych indykatorywnych celów składowania, dla możliwego przyszłego wykorzystania składowanego gazu, bądź to w obrębie bądź poza terytorium Państwa Członkowskiego, dla zapewnienia bezpieczeństwa dostaw. Poziomy te powinny być publikowane.

Artykuł 5

Sprawozdawczość

1. W sprawozdaniu, do którego publikacji zobowiązuje Państwa Członkowskie art. 5 dyrektywy 2003/55/WE., Państwa Członkowskie badają także następujące punkty:

- a) konkurencyjny wpływ środków podjętych w następstwie stosowania art. 3 i 4 do wszystkich podmiotów działających na rynku gazu;
- b) poziomy objętości składowania;
- c) zakres długoterminowych kontraktów na dostawy gazu zawartych między firmami mającymi siedzibę i zarejestrowanymi na swym terytorium, a zwłaszcza czas ich pozostawiania w mocy, na podstawie informacji dostarczonych przez przedmiotowe firmy, lecz z wyłączeniem sensytywnych informacji handlowych, oraz stopień płynności rynku gazu;
- d) regulacyjne ramy dla zapewnienia adekwatnych bodźców do nowych inwestycji w wydobywaniu i produkcji, składowaniu, skraplaniu (LNG) i transporcie gazu ziemnego, biorąc pod uwagę art. 22 dyrektywy 2003/55/WE w zakresie w jakim została wprowadzona w życie przez Państwo Członkowskie.

2. Informacja ta będzie uwzględniona przez Komisję w sprawozdaniach, które wydaje ona z zastosowaniem art. 31 dyrektywy 2003/55/WE w świetle skutków tej dyrektywy dla Wspólnoty jako całości oraz dla ogólnego skutecznego i bezpiecznego funkcjonowania wewnętrznego rynku gazu.

Artykuł 6

Monitorowanie

1. Na podstawie sprawozdań wspomnianych w art. 5 ust. 1, Komisja monitoruje:

- a) znaczenie nowych długoterminowych kontraktów na dostawy gazu z krajów trzecich;
- b) istnienie odpowiedniej płynności dostaw gazu;
- c) poziom zasobów operacyjnych gazu oraz możliwości składowania nadwyżek gazu;
- d) poziom wzajemnych połączeń krajowych systemów gazowniczych Państw Członkowskich;
- e) przewidywaną sytuację podaży gazu w funkcji popytu, autonomii dostaw i osiągalnych źródeł dostaw na poziomie Wspólnoty w odniesieniu do poszczególnych obszarów geograficznych wewnątrz Wspólnoty.

2. W każdym przypadku gdy Komisja uzna, że dostawy gazu do Wspólnoty będą niewystarczające, aby sprostać spodziewanemu zapotrzebowaniu na gaz w długim okresie, może ona wystosować propozycje zgodnie z zapisami Traktatu.

3. Najpóźniej do 19 maja 2008 r. Komisja przedłoży Parlamentowi Europejskiemu i Radzie raport przeglądowy oparty na doświadczeniach zebranych w wyniku stosowania niniejszego artykułu.

*Artykuł 7***Grupa Koordynacyjna ds. Gazu**

1. W celu ułatwienia koordynacji środków bezpieczeństwa dostaw ustanawia się Grupę Koordynacyjną ds. Gazu (dalej zwaną „grupą”).
2. Grupa składa z przedstawicieli Państw Członkowskich i ciał przedstawicielskich przedmiotowej branży oraz zainteresowanych odbiorców. Grupa działa pod przewodnictwem Komisji.
3. Grupa przyjmuje swój regulamin.

*Artykuł 8***Środki na poziomie krajowym**

1. Państwa Członkowskie przygotowują zawczasu i, gdy to stosowne, uaktualniają krajowe przepisy dotyczące działań w wypadkach nadzwyczajnych oraz informują o nich Komisję. Państwa Członkowskie publikują krajowe przepisy dotyczące postępowania w przypadkach nadzwyczajnych.
2. Krajowe przepisy dotyczące postępowania w przypadkach nadzwyczajnych zapewniają, gdzie to stosowne, że podmioty rynkowe otrzymują wystarczającą możliwość wstępnego zareagowania na sytuację nadzwyczajną.
3. Z zastrzeżeniem art. 4 ust. 1, Państwa Członkowskie mogą wskazać przewodniczącemu Grupy Koordynacyjnej ds. Gazu zdarzenia, które uważają, z powodu ich przemożnego i wyjątkowego charakteru, za niemożliwe do adekwatnego opanowania za pomocą środków krajowych.

*Artykuł 9***Mechanizm wspólnotowy**

1. W przypadku zaistnienia zdarzenia mogącego z dużym prawdopodobieństwem przerodzić się w poważne zaburzenie dostaw na znaczny okres czasu lub w przypadku zaistnienia zdarzenia wskazanego przez Państwo Członkowskie zgodnie z art. 8 ust. 3, Komisja jak najszybciej zwołuje grupę, bądź na żądanie Państwa Członkowskiego bądź z własnej inicjatywy.
2. Grupa bada i, gdzie stosowne, wspomaga Państwa Członkowskie w koordynacji środków stosowanych na poziomie krajowym w celu zaradzenia zaburzeniu dostaw.
3. W trakcie pracy grupa bierze pod wnikliwą uwagę:
  - a) środki zastosowane przez branżę gazową w ramach wstępnej reakcji na poważne zaburzenie dostaw.
  - b) środki zastosowane przez Państwa Członkowskie, jak te podjęte w następstwie stosowania art. 4, z uwzględnieniem stosownych umów dwustronnych.
4. W przypadku gdy środki zastosowane na poziomie krajowym, wymienione w ust. 3, są nieadekwatne dla poradzenia sobie ze skutkami zdarzenia, do którego odnosi się ust. 1, Komisja może, w porozumieniu z grupą, dostarczyć Państwom Członkowskim wytycznych odnośnie do dalszych środków, celem wspomżenia tych Państw Członkowskich, które zostały szczególnie dotknięte zaburzeniami dostaw gazu.

5. W przypadku gdy środki zastosowane na poziomie krajowym, wymienione w ust. 3, są nieadekwatne dla poradzenia sobie ze skutkami zdarzenia, o których mowa w ust. 1, Komisja może przedłożyć Radzie propozycję odnoszącą się do zastosowania dalszych niezbędnych środków.

6. Wszelkie środki stosowane na poziomie Wspólnoty wymienione w niniejszym artykule powinny zawierać klauzulę ukierunkowaną na zapewnienie uczciwych i godziwych kompensacji dla przedsięwzięć, na które środki przewidziane do zastosowania będą miały wpływ.

*Artykuł 10***Monitorowanie wdrożenia**

1. Najpóźniej do 19 maja 2008 r., w świetle sposobów zastosowania niniejszej dyrektywy przez Państwa Członkowskie, Komisja przedłoży sprawozdanie ze skuteczności instrumentów użytych w związku z art. 3 i 4, oraz ich wpływu na wewnętrzny rynek gazu a także na ewolucję konkurencji na wspólnotowym rynku gazu.
2. W świetle wyników tego monitoringu Komisja może, gdzie to stosowne, przedłożyć zalecenia lub przedstawić propozycje dalszych środków dla wzmocnienia bezpieczeństwa dostaw.

*Artykuł 11***Transpozycja**

Państwa Członkowskie wprowadzą w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy przed 19 maja 2006 r.. Państwa Członkowskie niezwłocznie przekażą Komisji tekst niniejszych przepisów oraz tabelę korelacji między tymi przepisami a niniejszą dyrektywą.

Przepisy przyjęte przez Państwa Członkowskie zawierają odniesienie do niniejszej Dyrektywy lub odniesienie takie towarzyszy ich urzędowej publikacji. Metody dokonywania takiego odniesienia określane są przez Państwa Członkowskie.

*Artykuł 12***Wejście w życie**

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie dwudziestego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Artykuł 13

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do Państw Członkowskich.

Sporządzono w Brukseli, dnia 26 kwietnia 2004 r.

W imieniu Rady

J. WALSH

Przewodniczący

ZAŁĄCZNIK

**Nie wyczerpująca lista instrumentów dla wzmocnienia bezpieczeństwa dostaw gazu wymieniona
w art. 3 ust. 3 oraz w art. 4 ust. 3**

- możliwości składowania zapasów operacyjnych gazu
  - możliwości składowania nadwyżek gazu
  - zapewnienie takiej przepustowości sieci gazociągów, która umożliwiłaby przekierowanie dostaw gazu do dotkniętych obszarów
  - płynne i podlegające prawom handlu rynki gazu
  - elastyczność systemu
  - rozwój zmiennego zapotrzebowania
  - użycie alternatywnych paliw zapasowych w elektrowniach przemysłowych i zakładach energetycznych.
  - możliwości przesyłu transgranicznego
  - współpraca pomiędzy operatorami systemów przesyłowych sąsiadujących ze sobą Państw Członkowskich w celu skoordynowania dyspozycji.
  - skoordynowane działania dyspozytorskie pomiędzy operatorami systemów dystrybucyjnych i przesyłowych
  - krajowa wewnętrzna produkcja gazu
  - elastyczność produkcji
  - elastyczność przywozu
  - zróżnicowanie źródeł dostaw gazu
  - kontrakty długoterminowe na dostawy
  - inwestycje w infrastrukturę do importu gazu poprzez terminale regazyfikujące oraz rurociągi
-